

دامپزشکی؛ امنیت غذایی؛ جهش تولید

گفتار مدیر کل

دکتر سید محمدمهدی احمدی

مدیر کل دامپزشکی خراسان شمالی

دامپزشکی سازمانی است که در خدمت بهداشت و سلامت جامعه و ارتقای تولید است. گستره خدمات دامپزشکی طیف وسیعی از فعالیت ها را در بر می گیرد؛ ازجمله: پیشگیری و مهار بیماری های اختصاصی دام، طیور، آبزیان و زنبورعسل؛ پیشگیری و مبارزه با بیماری های مشترک و قابل انتقال از حیوانات به انسان (که حدود نیمی از عوامل بیماریزای عفونی شناخته شده در دنیا را در بر می گیرد)؛ پیشگیری و درمان بیماری های حیوانات خانگی و حیات وحش و بیماری های نوپدید و بازپدید؛ حفظ بهداشت عمومی و سلامت و امنیت غذایی جامعه (با نظارت بر چرخه تولید تا عرضه فرآورده های خام دامی)؛ تقویت تولید و رونق اشتغال و اقتصاد ملی و توسعه پایدار.

خراسان شمالی با وجود گستردگی جغرافیایی اندک و جمعیتی حدود یک و نیم درصد جمعیت کشور، به دلیل قابلیت های طبیعی و اقلیمی و مردمان سخت کوش و پرتلاش، حدود ۳ درصد جمعیت دام کشور (شامل افزون بر ۲ میلیون رأس دام سبک و ۶۰ هزار رأس دام سنگین) را در خود جای داده است و پرورش دام سبک، یکی از مزیت های اقتصادی و قابلیت های خاص این منطقه به شمار می آید. حفظ و صیانت از این سرمایه هنگفت وتلاش برای ارتقای تولید وتأمین سلامت عمومی جامعه با کنترل بیماری های مشترک و نظارت بر چرخه تولید تا عرضه بهداشتی این فرآورده ها، همگی جزو شرح وظایف همکاران من در اداره کل دامپزشکی و همکاران بخش خصوصی است.

حوزه فعالیت دامپزشکی خراسان شمالی، پهنه ای به گستردگی کل مساحت استان و بلکه با توجه به تردد دام عشایر، در استان های همجوار دارد. در کنار همه گستردگی و تنوع خدمات دامپزشکی، تأمین سلامت و امنیت غذایی جامعه موضوع مهمی است و می توان تصریح کرد که دامپزشکی در چرخه امنیت غذایی مردم از مزرعه تا سفره، نقشی مهم و حیاتی دارد. با وجود کمبود منابع و مشکلات و محدودیت های ناشی از تحریم و شیوع کرونا، همکاران ما با جان و دل تلاش می کنند تا تولیدکننده و قشر بهره بردار خدمات دامپزشکی کوچک ترین لطمه ای نبینند؛ تا جایی که با همه موانع و مشکلات و مرزی بودن استان و نقش کریودری آن در منطقه که ما را در معرض خیلی از بیماری ها قرار داده است، تلاش مضاعف مجموعه دامپزشکی استان موجب شده که با همه گیری بیماری های مهلک و واگیردار مواجه نشویم.

با توجه به تعبیری که مقام معظم رهبری درخصوص تولیدکنندگان به کار برده و از آنان به عنوان رزمندگان این نبرد اقتصادی یاد کرده اند، اداره کل دامپزشکی خراسان شمالی نیز در همین راستا سه اصل اساسی حمایت از تولید و صادرات، تسهیل امور بهره برداران و جلب رضایت مردم را سرلوحه کار خود قرار داده است. در این راستا، نشست های هم اندیشی با اتحادیه ها و تشکل های بهره بردار به طور مستمر انجام می شود و در عین حمایت از فعالان بخش تولید، همه همت خود را به کار گرفته ایم تا با تشدید نظارت ها و کنترل مخاطرات بهداشتی، در حق مصرف کنندگان نیز احیاف نشود.

با وجود نقش مهم دامپزشکی در حفظ بهداشت عمومی و ارتقای سلامت جامعه، این دستگاه هیچ رقمی از اعتبارات بخش سلامت دریافت نمی کند که مواجهه با این چالش، حمایت بیشتر متولیان را می طلبد. همگان به اولویت پیشگیری بر درمان باور دارند و موفقیت در این عرصه مستلزم تخصیص بهینه اعتبارات است. عملکرد دامپزشکی در این سال ها، نتیجه بخشی اعتباراتی را که دریافت می کند، تضمین کرده است.

بد نیست اشاره کنم سختی کار در این حرفه چنان است که حدود ۳۰ درصد از کارکنان این اداره کل، از بیماری های مشترک با ضرایب فیزیکی دام ها آسیب دیده اند. البته کارکنان دامپزشکی نیروهای تلاشگر، خدوم، توانمند و مخلص هستند که با حساسیت زیادی به خدمت مشغول هستند و از سلامت جامعه صیانت می کنند، ولی با توجه به چالش مهم کمبود منابع مالی و انسانی، درخواست دارم مسئولان ذریبط در این بخش هم پاریگر دامپزشکی باشند زیرا برنامه ریزی برای کارکنان چنین مجموعه حساسی که برای تحقق اهداف سازمانی و رشد و تعالی استان و کشور، در گمنامی و سخت ترین شرایط کاری از جمله تردد روزمره در راه های ارتباطی سخت گذر، فعالیت در محیط های غیر متعارف با تحمل گرما و سرمای طاقت فرسا، مخاطرات کار با حیوانات زنده، مواد شیمیایی و بیولوژیکی، احتمال ابتلا به بیماری های مشترک و... انجام وظیفه می کنند، مسئولیت های این حوزه را دوچندان کرده و مستلزم هم افزایی بین بخشی دوچندان است.

به اذعان مسئولان استانی و مدیران عالی سازمان، دامپزشکی خراسان شمالی جزو استان های موفق بوده که با وجود همجواری با مرز و کاهش منابع تخصیص یافته، با تلاش مضاعف همکاران کارها را به خوبی پیش برده و عملکرد خوبی در بخش کنترل بیماری های دام و طیور داشته است. با راه اندازی آزمایشگاه مرکزی تخصصی این اداره کل که به زودی بهره برداری خواهد شد، این قابلیت ها ارتقا خواهد یافت و با تضمین کیفیت بهداشتی و سلامت محصولات و زمینه سازی برای توسعه صادرات، کمک شایانی به توسعه استان خواهد کرد.

ضمن تبریک فرارسیدن ۱۴ مهرماه روز ملی دامپزشکی به اعضای خانواده بزرگ دامپزشکی امیدوارم با بهره گیری از تجارب درخشان گذشته و دانش روز و خرد جمعی، در مسیر تعالی سازمانی و تحقق اهداف گام های بلندی برداریم. در این راستا، طرح هایی مثل واکسیناسیون رایگان طیور بومی و روستایی، مرحله جدید مایه کوپی تب برقی دام ها و طرح نظارتی الزام مراکز فروش به عرضه تخم مرغ بسته بندی شده و بهداشتی، در این ایام اجرا می شود که امید می رود در نیل به سه هدف مهم دامپزشکی یعنی حفظ و صیانت از سرمایه های دام و طیور، تأمین بهداشت و سلامت عمومی جامعه و رونق اقتصادی و جهش تولید، نقش آفرین باشد.

روزشمار هفته دامپزشکی ۹۹		
روز	تاریخ	شعار
شنبه	۱۲مهرماه	دامپزشکی، بهداشت عمومی، توسعه پایدار
یک شنبه	۱۳ مهر ماه	دامپزشکی،آموزش وپژوهش، سرمایه انسانی
دوشنبه	۱۴ مهرماه	دامپزشکی، جهش تولید، امنیت غذایی
سه شنبه	۱۵ مهرماه	دامپزشکی، تشکل های مردمی خدمات رسانی روستایی و عشایری
چهارشنبه	۱۶ مهرماه	دامپزشکی،کارآفرینی دانش بنیان
پنجشنبه	۱۷ مهرماه	دامپزشکی، سلامت غذا از مزرعه تا سفره
جمعه	۱۸ مهرماه	دامپزشکی، اخلاقی حرفه ای و حقوق حیوانات

عملکرد مبارزه با بیماری های اختصاصی دام (واکسیناسیون)				
ردیف	نوع واکسن	نوع دام	عملکرد شش ماهه	مقایسه پیش بینی سالیانه عملکرد ۶ ماهه
۱	آبله	گوسفند	۱۱۰۹۶۴۶	پیش بینی سالیانه ۱۵۵۰۰۰۰ درصد پیشرفت ۷۱،۵۹
۲	آبله	بز	۲۲۷۵۷۲	۲۳۰۰۰۰ ۹۸،۹۴
۳	تب برقی	گاووگوساله	۵۰۹۰۶	۱۰۴۰۰۰ ۴۸،۹۵
۴	تب برقی	گوسفندوبز	۹۱۲۸۳۲	۱۸۵۰۰۰۰ ۴۹،۳۴
۵	آنتروتوکسمی	گوسفندوبز	۶۴۲۰۶۲	۱۸۵۰۰۰۰ ۳۴،۷۱
۶	آگالاکسی	گوسفندوبز	۱۰۳۴۶۷	۳۳۰۰۰۰ ۳۱،۳۵
۷	قانتقاریا	گوسفندوبز	۴۰۷۳۶	۱۶۵۰۰۰ ۲۴،۶۹
۸	تیلریوز	گاووگوساله	۹۰۰	۲۲۰۰۰ ۴۰،۹۱
۹	لمپی اسکین	گاووگوساله	۵۲۸	۲۲۰۰۰ ۲۴،۰۰
۱۰	P.P.R	گوسفندوبز	۸۹۷۸۲۵	۷۰۰۰۰۰ ۱۲۸،۲۶
عملکرد مبارزه با بیمارهای اختصاصی			۳۹۸۶۲۶۲	۶۷۳۳۳۸۱ ۵۹،۲۰

عملکرد مبارزه با بیماری های دامی مشترک (واکسیناسیون)				
ردیف	نوع واکسن	نوع دام	عملکرد شش ماهه	مقایسه پیش بینی سالیانه عملکرد ۶ ماهه
۱	شاربئن	گااووگوساله	۲۳۹۴۸	پیش بینی سالیانه ۲۵۴۵۰۰ درصد پیشرفت ۹۴،۱۰
۲	شاربئن	گوسفندوبز	۱۵۰۴۱۰۹	۱۶۰۲۰۰۰ ۹۳،۸۹
۳	شاربئن	تک سمی	۳۲۸۹	۲۷۹۰۰ ۱۱۷،۸۹
۴	شاربئن	شتر	۱۱۰۲	۴۹۰۰ ۲۲۴،۹۰
۵	هاری	سگ	۱۰۱۰۴	۱۶۵۰۰۰ ۶۱،۲۴
۶	fd rev	بره ویزغاله	۲۴۴۴۴۷	۳۳۵۰۰۰ ۷۵،۲۱
۷	rd rev	گوسفندوبز	۰	۰۰۰۰۰
۸	FDR.BA۱	گوساله	۴۱۷۵	۹۰۰۰۰ ۴۶،۳۹
۹	RD.RB۵۱	گاو	۷۶۰۵	۱۵۰۰۰۰ ۵۰،۷۰
۱۱	تست سل	گاووگوساله	۴۷۳۳	۱۱۵۰۰۰ ۴۱،۱۶
۱۲	تست مشمشه	تک سمی	۳۸۴	۴۰۰۰۰ ۹۶،۰۰
۱۳	خونگیری	گاو و گوساله	۲۱۱۹	۵۸۰۰۰ ۳۶،۵۳
جمع عملکرد مبارزه بابیمارهای مشترک			۱۸۰۶۰۱۵	۲۱۳۲۰۶۲ ۸۴،۷۱

عملکرد نظارت بر بهداشت عمومی و مواد غذایی						
عنوان	فروردین	اردیبهشت	خرداد	تیر	مرداد	شهریور
میزان ضیعی کشتارگاه دام (kg)	۱۷۷۰	۱۸۶۸	۳۴۰۴	۲۵۷۳	۲۴۸۰	۴۶۹۵
میزان ضیعی کشتارگاه طیور(kg)	۵۶۹۸	۷۶۳۳	۷۵۶۶	۶۸۹۳	۶۴۹۲	۷۱۱۵
معدومی مراکز (kg)	۹۷۵	۸۷۶	۵۰۹۱	۸۱۹	۵۹۱	۳۶۰
جمع کل معدومی ها (kg)	۸۰۴۳	۱۰۳۷۷	۱۶۰۶۱	۱۰۲۸۵	۹۵۶۳	۱۲۱۷۰
کشتار دام سبک (راس)	۳۹۹۲	۵۳۸۸	۵۴۶۴	۶۴۷۴	۶۰۵۹	۶۱۶۱
کشتار دام سنگین (راس)	۳۳۳	۴۶۲	۵۰۲	۶۱۹	۸۰۹	۷۸۷
کشتار طیور (قطعه)	۱۰۷۰۰۶۷	۱۱۷۱۹۰۵	۱۰۸۰۵۴۷	۱۰۱۴۷۴۷	۹۳۳۰۵۸	۱۲۷۸۲۶۶
تولید گوشت قرمز (kg)	۱۵۹۸۲۱	۲۲۲۸۴۴	۲۳۰۶۵۴	۴۱۸۸۹۴	۳۴۷۲۶۴	۳۴۱۷۶۹
تولید گوشت مرغ (kg)	۲۱۷۶۸۳۴	۲۳۹۹۹۳۵	۲۲۲۶۷۷۴	۲۰۳۹۶۴۲	۱۸۵۵۶۹۸	۲۵۹۰۳۱۶
تعداد آزمایشات	۹۳	۱۱۱	۱۵۳	۱۹۷	۴۳۴	۱۵۹۴
کل موارد غیر بهداشتی کشف شده	۸۰	۱۱۳	۷۹	۸۸	۷۰	۶۷
ارجاع به مراجع قضایی	۱۹	۱۹	۱۸	۲۳	۱۴	۶
پلمب	۰	۱	۰	۰	۰	۰
تعداد بازدید از مراکز	۳۸۷۰	۴۲۴۴	۴۷۰۸	۴۶۰۱	۴۰۰۷	۴۵۴۶

عملکرد بهداشت و مدیریت بیماری های طیور		طیور	
نوع عملکرد		جمع	واحد
آمار جوجه ریزی	گوشتی	۴،۲۵۶،۲۷۱	قطعه
	تخمگذار	۰	قطعه
واحدهای فعال	میانگین تعداد واحدهای فعال گوشتی	۴۸	مزرعه
	میانگین تعداد واحدهای مرغ اجداد گوشتی	۴۴	درصد
	میانگین تعداد واحدهای مرغ اجداد گوشتی	۱	مزرعه
	میانگین تعداد واحدهای فعال تخمگذار	۱۰۰	درصد
واکسیناسیون	واکسیناسیون طیور صنعتی	۱	مزرعه
	واکسیناسیون طیور صنعتی	۳۲	درصد
	واکسیناسیون طیور صنعتی	۸،۱۲۰،۰۵۱	قطعه نویت سر
	واکسیناسیون طیور صنعتی	۸،۳۵۹،۴۰۹	دز مصرفی
تعداد نویت واکسیناسیون برای هر قطعه		۱	نویت سر

عملکرد فنی ۶ ماهه اداره کل دامپزشکی خراسان شمالی

رشد ۱۲ درصدی عملکرد دامپزشکی خراسان شمالی در واکسیناسیون دام ها

عملکرد دامپزشکی خراسان شمالی در بخش مبارزه با بیماری های دامی با پوشش بیش از ۵ میلیون و ۸۰۰ هزار نویت سر دام در نیمه نخست امسال، رشد ۱۲ درصدی را نسبت به سال گذشته رقم زد.مدیرکل دامپزشکی استان با اعلام این مطلب اظهارکرد: در ۶ ماهه نخست امسال جمع عملکرد مبارزه در استان پوشش ۵۸۰۰۵۰۷ رأس انواع دام بوده که با ۱۲ درصد افزایش عملکرد نسبت به مدت مشابه سال گذشته، افزون بر ۶۵ درصد پیش بینی سالانه ۱۳۹۹ محقق شده است.دکتر «سید محمدمهدی احمدی» ادامه داد: در این مدت مبارزه با بیماری های مشترک با واکسیناسیون ۱۷۸۸۶۷۵ نویت سر دام سبک، سنگین و تک سمی علیه ۲ بیماری مهم شاربئن(سیاه زخم) و بروسلوز(تالبت) که معادل ۷۸ درصد پیش بینی سالانه بوده، هم چنین واکسیناسیون ۱۰۱۰۴ قلاده سگ علیه هاری، انجام ۵۰۳۵ نویت سر تست سل گاوی و ۳۸۴ تست مشمشه تک سمیان و خونگیری ۲۱۱۹ رأس گاو محقق شد. وی اضافه کرد: در بخش مبارزه و پیشگیری از بیماری های اختصاصی دام ها نیز با مایه کوپی ۳۹۹۴۴۰۲ رأس دام در برابر آبله، تب برقی، آنتروتوکسمی، آگالاکسی، قانتقاریا، تیلریوز، لمپی اسکین و طاعون نشخوارکنندگان کوچک، ۵۹ درصد پیش بینی سالانه تحقق یافت. وی آمار عملکرد مبارزه با انگل های خارجی دام ها را نیز شامل سمپاشی و حمام دادن ۹۱۲۰ رأس دام و هزار مترمربع اماکن دامی ذکر کرد.خراسان شمالی بیش از ۲ میلیون رأس دام سبک و حدود ۶۰ هزار رأس دام سنگین دارد.

نظارت دامپزشکی خراسان شمالی بر

استحصال ۱۵ هزار تن گوشت قرمز و سفید

مدیرکل دامپزشکی استان با اشاره به فعالیت های مستمر این اداره کل در عرصه بهداشت عمومی و سلامت مواد غذایی با مشا دامی هم گفت: در نیمه نخست امسال افزون بر ۱۵ هزار تن گوشت سفید و قرمز با نظارت های مستمر بهداشتی و شرعی دامپزشکی خراسان شمالی، تولید و روانه بازارهای مصرف شد.دکتر «احمدی» افزود: در شش ماهه نخست امسال ۳۳ هزار و ۵۳۸ رأس دام سبک و ۲ هزار و ۵۱۲ رأس دام سنگین با نظارت بهداشتی و شرعی ناظران دامپزشکی مستقر در ۸ کشتارگاه دام این استان کشتار شد که وزن گوشت قرمز استحصالی ۱۷۲۱ تن بود.وی اضافه کرد: در سه کشتارگاه پرندگان استان نیز در این مدت با کشتار ۶ میلیون و ۵۴۸ هزار و ۵۹۰ قطعه مرغ، ۱۳۲۸۹ تن گوشت سفید تولید شد. به گفته وی، وزن فرآورده های غیربهداشتی ضبط شده در کشتارگاه های دام ۱۶۷۹۰ کیلوگرم و طیور ۴۰۹۹۷ کیلوگرم بوده است.مدیرکل دامپزشکی هم چنین با اشاره به ۲۵ هزار و ۹۷۶ نویت بازدیدید بازرسان بهداشتی دامپزشکی از مراکز تولید، فرآوری، نگهداری و عرضه فرآورده های خام دامی در استان گفت: در مجموع، وزن فرآورده های نامالوم و ضبط شده ۶ ماهه اخیر شامل مراکز تحت نظارت و کشتارگاه های دام و طیور استان بیش از ۱۲۶ تن بود که پس از آزمون های ارگانولپتیکی و انجام آزمایش های تخصصی، حدود ۶۶ تن ازاین مقدار، معدوم واز چرخه مصرف انسانی خارج شد.دکتر «احمدی» از ارجاع دادن ۹۹ فقره پرونده تخلف بهداشتی به مراجع قضایی، پلمب یک واحد متخلف و صدور احکام جریمه نقدی معادل ۲۶۶ میلیون ریال برای متخلفان در این مدت هم خبر داد.وی هم چنین به آمار عملکرد آزمایشگاه مرکزی اداره کل دامپزشکی در نیمه نخست امسال اشاره کرد و گفت: در این مدت ۸ هزار و ۵۳۲ فقره آزمایش تخصصی تشخیصی و کنترل کیفی شامل سرولوژی دام و طیور، آنالیز شیمیایی، کشت میکروبی و مرضی، سم شناسی، انگل شناسی، آزمایش های تشخیص مولکولی، تشخیص باقیمانده سموم، دارو و مواد شیمیایی در فرآورده ها، خون شناسی و بیوشیمی انجام شد.

صادر مجوز بهداشتی

حمل ۲۰۰ هزار رأس دام زنده

این مقام مسئول گفت: افزون بر ۲۰۰ هزار رأس دام زنده در نیمه نخست سال ۹۹ با مجوز بهداشتی و قرنطینه ای دامپزشکی خراسان شمالی از این استان به مقصد دیگر استان های کشور حمل شد.وی ادامه داد: از ابتدای امسال تا پایان شهریورماه برای حمل ۲۸۷۸ رأس گاو و گوساله زنده، ۱۹۸۶۸۱ رأس گوسفند و بز زنده و ۷۷۱۳۵۰ قطعه مرغ زنده به مقصد دیگر استان ها برابر ضوابط فنی لازم، مجوزهای بهداشتی- قرنطینه ای صادر شد.دکتر «احمدی» افزود: در این مدت آمار صدور مجوز حمل بهداشتی شیرخام به خارج استان بیش از ۹۲۶۳ تن بوده و برای حمل ۱۰۱۰ کندوی زنبورعسل و ۲۵۷۷۴ جلد پوست انواع دام کشتاری نیز مجوزهای لازم صادر شده است. وی هم چنین از صدور مجوز برای حمل ۱۸۲۸۵ کیلوگرم گوشت گوسفند و بز تازه و منجمد، ۹۵۷۳۸ کیلوگرم گوشت گوساله تازه و منجمد و بیش از ۴۱۰۲ تن گوشت مرغ خیر داد.

حمایت اداره کل دامپزشکی

از بخش خصوصی

مدیرکل دامپزشکی خراسان شمالی به حمایت ها از فعالیت بخش خصوصی دامپزشکی در استان در راستای اشتغالزایی برای دانش آموختگان این رشته، تسهیل دسترسی بهره برداران به خدمات دامپزشکی در اقصی نقاط استان و واگذاری وظایف تصدی گر ایانه دولت به بخش خصوصی هم اشاره و خاطرنشان کرد: هم اکنون خدمات بخش خصوصی در ۳ بیمارستان دامپزشکی، ۲ مجتمع خدمات درمانی(پلی کلینیک)، ۱۹ مرکز درمانی دارای واحد مایه کوپی، ۴ مرکز درمانی فاقد واحد مایه کوپی، یک مرکز مایه کوپی مستقل، ۴ شرکت بخش دارو و واکسن و ۲۱ داروخانه دامپزشکی استان با اشتغال ۱۰۷ دکتر و کاردان دامپزشکی به متقاضیان خدمات دامپزشکی ارائه می شود.

سامانه تلفنی ۱۵۱۲

پل ارتباط مردمی اداره کل دامپزشکی»